

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

תוכן עניינים

- א. כל העושה מצוה אחת בעולם הזה מקדמתו והולכת לפניו לעולם הבא שנאמר והלך לפניך צדקך וכבוד ה' יאספך.....1
- ב. לעולם ישים אדם עצמו על דברי תורה כשור לעול וכחמור למשאוי.....2
- ג. בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו אמה מכרתי לשחוט בתה מכרתי לשחוט ואלו הן עיו"ט האחרון של חג עיו"ט הראשון של פסח וערב עצרת וערב ר"ה.....2
- ד. שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום.....5
- ה. דפסלי אפילו בדוקין שבעין.....7
- ו. דאמר מריפה אינה יולדת.....9

דף ה.

א. כל העושה מצוה אחת בעולם הזה מקדמתו והולכת לפניו לעולם הבא שנאמר והלך לפניך צדקך וכבוד ה' יאספך

כל ת"ח¹ ראוי לו לקבוע לעצמו מצוה אחת לקיימה כהלכתה², וכן מצינו שנהגו האמוראים כמבואר במסכת שבת דף קיח: וכל מי³ שמייחד לו מצוה אחת להחזיק בה נקרא עובד ה'.

וכן מי שמייחד לעצמו מסכת אחת ללומדה מקדמתו והולכת לפניו, כאותו מעשה בחסיד אחד⁴, שהיה מתייחד במקום אחד והיה למד בו במסכת חגיגה. והיה מהפך בה ומהדרה כמה פעמים, עד שלימד אותה היטב והיתה שגורה בפיו ולא היה יודע מסכתא אחרת מן התלמוד והיה שוגה בה כל ימיו. כיון שנפטר מן העולם, היה בביתו

¹ חדושי הר"ן (מיוחס לו) מסכת שבת דף קיח:

² ובירושלמי קדושין (פ"א ה"ט) אר"י בר בון מי שייחד לו מצוה אחת ולא עבר עליה מימיו כו', ובקה"ר פס' אוהב כסף שכל מי שאינו לוקח לו מצוה אחת שימסור נפשו עליה גם זה הבל.

³ האמונות והדיעות לרס"ג (מאמר זכות וחובה)

⁴ במנורת המאור (נר ג' כלל ח' פרק ה סי' רי"ג): גרסינן במדרש תנחומא, מעשה וכן הביא ר' יוסף יעב"ץ החסיד ממגורשי ספרד בפירושו לאבות פ"ה מ"ט, ורמז לזה מרן הבית יוסף במגיד מישרים ס"פ תזריע והגחיד"א בש"ג

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

לבדו ולא היה שום אדם יודע פטירתו. באה דמות אשה אחת ועמדה עליו והרימה קולה בבכי ומספד ותרבה אנחתה וצעקתה, עד אשר נתקבצו ההמון ותאמר להם: ספרו לחסיד הזה וקברוהו וכבדו את ארונו ותזכו לחיי העולם הבא, שזה כבדני כל ימיו ולא הייתי עזובה ולא שכוחה. מיד נתקבצו כל הנשים וישבו עמה ועשו עליו מספד גדול ועצום והאנשים התעסקו בתכריכיו וכל צרכי קבורתו וקברו אותו בכבוד גדול. ואותה אשה בוכה וצועקת. אמרו לה: מה שמך. אמרה להם: חגיגה שמי. כיון שנקבר אותה חסיד נעלמה אותה האשה מן העין. מיד ידעו שמסכת חגיגה היתה, שנראית להם בצורת אשה ובאה בשעת פטירתו לספוד לו ולבכותו ולקבורו בכבוד, על שהיה שונה אותה תמיד ושוקד ללמוד בה.

דף ה:

ב. לעולם ישים אדם עצמו על דברי תורה כשור לעול וכחמור למשאוי

לעולם ישים אדם⁵ עצמו על דברי תורה, אפילו בסוגיא שכבר למדו וחרשו אותה, לבל יאמר מה יש לי הקטן לחדש שם. ידע שלא כן הוא, "לעולם", תורת ד' תמימה, ותמיד יש לכל א' לחדש ולהוסיף, שהרי היא כמעין הנובע ומוסיף. כשור לעול לחרוש ולהתייגע בתורה וכחמור למשא לשאת עליו משא התורה אשר לומד, ולהזהר לחזור על לימודו, שלא ישכח ממנו מאומה.

ודרכו של ת"ח לייגע עצמו בתורה ביום ובלילה ואינו נותן שום נוח ותענוג לגופו ומתי דרכו לנוח קצת כשהוא מסיים איזה מסכתא שאז דרכו לעשות יומא טבא לכבוד התורה כמו שאמרו חז"ל ואח"כ כיון שנפש קצת חוזר ומתחיל מסכת חדשה ויגע בה ביום ובלילה.

ג. בארבעה פרקים בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו אמה מכרתי לשחוט בתה מכרתי לשחוט ואלו הן עיו"ט

⁵ החפץ חיים בספרו שם עולם (פרק י')

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

האחרון של חג עיו"ט הראשון של פסח וערב עצרת וערב

ר"ה

אסור⁶ לשחוט בהמה ובנה או בתה, ביום אחד, ואין הבדל אם שוחט האם ואחר כך הבן או הבת, או שוחט הבן או הבת ואח"כ האם. והשוחט לוקה⁷ שנאמר (ויקרא כב פסוק כח) וְשׂוֹר אִוְּשָׁה אֹתוֹ וְאֵת בְּנוֹ לֹא תִשְׁחַטּוּ בְיוֹם אֶחָד. ואינו לוקה אלא על שחיטת האחרון לפיכך אם שחט אחד משניהן ובא חבירו ושחט את השני חבירו לוקה והוא לא⁸.

יום אחד⁹ האמור באותו ואת בנו, היום הולך אחר הלילה. כיצד, הרי ששחט ראשון בתחלת ליל ד', לא ישחוט השני עד תחלת ליל ה', ובתחלת ליל ה' מותר לשחוט אפילו אם שחט הראשון סוף יום ד', אבל לא ישחוט השני בבין השמשות שבין ד' וה' ואם שחט מותר באכילה¹⁰ אבל יש לנדותו ולענשו על שנכנס לספק איסור דאורייתא ואם שחט הא' בבין השמשות שבין ד' לליל ה', לא ישחוט¹¹ השני עד ליל ו', ואם שחט ביום ה' אינו לוקה¹².

הלוקה¹³ בהמה אינו חושש שמא נשחטה אמה או בנה היום, ואפילו לשאול את המוכר אינו צריך¹⁴. אבל אם ידוע לו שיש לבהמה זו אם או ולד העומדת

⁶ שו"ע יו"ד סי' טז סעי' א

⁷ ואם שחט פרה ואמה וולדה לוקה שתיים משום אותו ואת בנו ומשום בנו ואותו אבל אינו חייב על פרה ואם אמה לחוד כדמוכח בחולין פב ע"א

⁸ רמב"ם שחיטה פ"ב ה"א

⁹ שם סעי' ד שמלה חדשה שם סעי' ד

¹⁰ דממ"נ אם בין השמשות יום וא"כ עבר על איסור אותו ואת בנו כיון שנחשב עדיין יום ד' א"כ יום ה' הרי הוא יום אחד ומותר לאוכלו ואם הוא לילה א"כ לא עבר על איסור כלל (שמלה חדשה שם)

¹¹ שבין השמשות ספק לילה הוא וא"כ יש לחשוש שכבר הוא ליל ה' ואסור עד ליל ו' ואם שחט אינו לוקה כיון שהוא ספק ואפילו שחט אותו ואת בנו באותו בין השמשות אינו לוקה כיון שבין השמשות ספק הוא שמא מקצתו יום ומקצתו לילה וא"כ מה ששחט ראשון היה במקצת שהוא יום ומיד אח"כ הוא לילה ואז שחט השני ומספק אינו לוקה (שם)

¹² אמנם נראה שבכה"ג אסור באכילה עד ליל ו' כיון שאם עבר איסור דהיינו שבין השמשות היה ליל ה' א"כ אסור כל יום ה'

¹³ שמלה חדשה סעי' ה

¹⁴ כיון שישנם הרבה ספיקות להתיר שמא אין לבהמה זו אם או וולד ואפילו יש לה אולי אינה עומדת לשחיטה ואפילו עומדת לשחיטה מניין לנו שעומדת לשחיטה היום אולי תשחט בעוד עשרה ימים ולכן מותר אפילו בלא בירור (שם)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

לשחיטה, ראוי לשאול ולחקור עליה אם נשחטה או עתידה להישחט היום¹⁵. ואפילו אם המוכר הוא גוי צריך לחקור אם מכרה לישראל כדי שיוכל לשאול אתו אם מתכוון לשוחטה היום, ואם אי אפשר לברר בין לקחה מישראל בין לקחה מגוי מותר לשוחטה באותו יום. והנזהר אפילו מן הסתם לברר תמיד בשקונה אם יש לבהמה אם או וולד ואם עתידה להישחט היום נקרא זריז ומהיר במצוות.

ואם ידוע שנמכרה היום האם או הוולד לשחיטה סתם יש למנוע מלשחוט עכ"פ באותו יום בלא בירור, אפילו אם אי אפשר לברר, ולמחרת אפשר לשחוט וא"צ לחשוש שמא גם הקונה השני שמרה לשחוט למחרת שא"כ אין לדבר סוף.

וכל זה בלוקח אבל על המוכר להזהיר הלוקח ולהודיעו¹⁶ אם שחט האם או הבן היום, או אם מכרה לאחר¹⁷ לשחטה היום, ואפילו אם מכר האם או הבן יום או יומים קודם כל שיש לחשוש שתזדמן שחיטתו ביום אחד צריך להודיע לקונה כדי שיוכל לברר יום השחיטה ולא יבוא לידי חילול שם שמים באיסור אותו ואת בנו.

בארבעה זמנים¹⁸ בשנה המוכר בהמה לחבירו צריך להודיעו ולומר לו¹⁹, כבר מכרתי אמה או בתה לאחר לשחוט, כדי שימתין זה האחרון ולא ישחוט

¹⁵ כיון שאין כאן אלא ספק אחד מתי עתידה להישחט לכן ראוי לשאול (שם)

¹⁶ ואם לא הודיע ללוקח אין הלוקח יכול לטעון שהיה זה מקח טעות כיון שלא פירש בקנין שרוצה לשחוט היום וא"כ יכול המוכר לומר לו לך שחוט למחר אבל אם היה ידוע למוכר שהקונה רצה לשחוט היום כגון ביום חתונתו הרי זה מקח טעות (שם)

¹⁷ שם סעי' ו

¹⁸ שם סעי' ז

¹⁹ דעת הט"ז ס"ק ו' דהא דצריך להודיע בד' פרקים היינו אם מכר הראשונה בפירוש לשחיטה, אז אמרינן דכוונתו לאותו יום משמע, דמסתמא אין צריך להודיע דדלמא לאו לשחיטה קנאו, עכ"ד. ולא משמע כן מלשון רש"י במתניתין כאן (פ"ג ע"א ד"ה בארבעה פרקים בשנה) ובמסכת עבודה זרה דף ה' (ע"ב ד"ה בהני ד' פרקים). וזה לשון הרא"ש פרק אותו ואת בנו (ס"ו ו'), בד' פרקים הללו סתם קונה בהמות בזמנים הללו קונין על מנת לשחטן ערב יום טוב כו', עכ"ל. והוה ליה למימר סתם קונה בהמות לשחיטה כו' על ערב יום טוב הוא. וכן משמע מחידושי הרשב"א שכתב אקונה בשאר ימות השנה סתם ולא פירש לשחיטה שאין צריך הקונה הב' לחוש מן הסתם אלא בד' פרקים, עכ"ד בדף פ"ה ריש ע"ב (פ"ב ע"א ד"ה מתני' שנים שלקחו). וכן משמע דעת שלחן ערוך (סעיף ו') והב"ח (ד"ה ומ"ש או מכרה לאחר לשוחטה היום אם הוא באחד מד' זמנים) והפרישה (אות ח') וכן כתב הש"ך (ס"ק י'). וצריך לומר דהא דתנן אמה מכרתי לשחוט, היינו דסתם המכירה היא לשחוט. תבואות שור שם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

עד למחר, כיוון שדרך הוא שכל מי שקונה בהמה באותו יום שוחטה מיד, ואלו הם: ערב פסח וערב עצרת, וערב ראש השנה²⁰, וערב יום טוב האחרון של חג, אבל ערב סוכות, וערב שביעי של פסח הרי הם כשאר ימות השנה²¹.

ואם לא²² הודיעו שמכר, שוחט ואינו חושש, בין קנה מישראל בין קנה מעובד כוכבים, ואם נודע לו אח"כ שנשחטה אמה או בתה היום, הוי מקח טעות ודוקא שמוכר שניהם ביום אחד.

ואם מכר האחד²³ לחתן והשני לכלה, אפי' אם מוכר בשני ימים צריך להודיעו, שודאי שניהם שוחטין ביום אחד.

בימינו שדרך הקצבים לקנות בהמות הרבה²⁴, ולשוחטן ביום אחד א"כ הרי הם כחתן וכלה שאפילו מכר בשני ימים צריך להודיעם, ולכן אם מכר אותו ואת בנו לאותו קצב או אפילו לשני קצבים, ומנהג המקום לשחוט באותו היום צריך להודיעם ואם לא הודיעם הרי הוא מקח טעות והכל לפי דרך ומנהג המקום.

ד. שואלין בהלכות הפסח קודם הפסח שלשים יום

כבר התבאר במסכת פסחים דף ו. ובר"ה דף ז: ובמגילה דף כט: וסנהדרין דף יב: שחכמים הראשונים²⁵ תקנו בזמן שבית המקדש היה קיים שיתחילו

²⁰ מ. בכל הדפוסים נדפס וערב יום הכפורים, אבל ברור בהחלט שהוא טעות הדפוס, ומשנה מפורשת הוא בחולין דף פ"ג ע"א, וכן הוא בטור ובשו"ע, ויש לנו בעזה"י השמ"ח דפוס ראשון שרבינו המחבר הדפיסו בחייו, ושם איתא בראשי תיבות כזה י"ה, וכנראה שהמדפיס טעה בין אות י' לאות ר'. ושו"ב אחד רצה לפרש שהכוונה היה לכתוב הראשי תיבות של "יום הדין דקאי על ראש השנה. אבל נראה יותר כנ"ל שרבינו כתב ר"ה והמדפיס טעה בין אות י' לאות ר', מפני שרואין בכל הספר שרבינו המחבר מעדיף לכתוב לשון הראשונים ולשון חז"ל. וכבר קדמני הדרכ"ת בסימן זה אות ל"ד, וז"ל, וראיתי לחכם אחד שכתב שהדבר ברור שהוא טעות הדפוס בשמלה חדשה וצ"ל ערב ראש השנה וכו' ודבריו מוכרחים, עכ"ל.

²¹ כיון שבערב סוכות מרודים כולם בסוכה ולולב ואין פנאי להכין כ"כ ליו"ט וערב שביעי של פסח כיון שאין שביעי של פסח רגל בפני עצמו אין רגילים לשחוט כ"כ הרבה (שמלה חדשה שם ז)

²² שם

²³ שם סעי' ח

²⁴ ודאי דבימי חכמי התלמוד ז"ל מתוך שלא היו רגילין כל כך בבשר, כמו שאמרו בחולין דף פ"ד (ע"א), ואפילו בשבת אמרינן במה מענגו כו' עיין שם (שבת) דף קי"ח (ע"ב). ואם כן, אפילו מכר להשנים אותו ואת בנו יכול לומר לו אין לך צורך לשחטו היום, כי אם בד' פרקים. אבל האידנא דשכיח בשרא בכל יומא וכל שכן בשבת, נראה פשוט דאפילו בשאר ימות השנה לא מצי המוכר למדחיה, וכל שקנאו עת צורכו לשבת וכדומה לפי הנהגו ולא הודיעו שמכר האם יום זה לשחיטה, הוה מקח טעות לפי ראות עיני הדיין. תבואות שור

כד

²⁵ לשון שו"ע הרב או"ח תכט א ב

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

הדרשנים לדרוש ברבים הלכות הרגל שלשים יום לפני הרגל²⁶, דהיינו שמפורים²⁷ ואילך ידרשו הלכות פסח, ומחמשה באייר²⁸ ואילך ידרשו הלכות עצרת, ומי"ד באלול ואילך ידרשו הלכות החג. לפי שכל אחד ואחד הדר בארץ ישראל חייב להביא ברגל ג' קרבנות עולת ראייה ושלמי חגיגה ושלמי שמחה וכל קרבן צריך להיות נקי מכל מום, ומשאר דברים הפוסלים את הקרבן לפיכך תקנו חכמים לדרוש הלכות הרגל שלשים יום לפניו, כדי להזכיר העם את הרגל שלא ישכחו להכין בהמות הכשרים לקרבן ויהיה להם שהות כל שלשים יום.

ותקנה זו לא נתבטלה מישראל אף לאחר שחרב בית המקדש, שכל חכם היה שונה לתלמידיו הלכות הרגל שלשים יום לפניו כדי שיהיו בקיאים בהלכותיו וידעו המעשה אשר יעשו, ולהמון עם היו דורשים הלכות הרגל בשבת שלפניו שבשבת זו היו מתקבצין כל העם מכל הכפרים לשמוע הלכות הרגל מפי החכם.

לפיכך נהגו בדורות האחרונים שהחכם²⁹ דורש הלכות פסח בשבת שלפניו אם אינו ערב פסח³⁰, והלכות החג דורש בשבת שובה. אבל שבועות אין בו הלכות מיוחדות שכל איסור והיתר הנוהגין בו נוהגין גם כן בפסח וסוכות.

והעיקר לדרוש ולהורות להם דרכי ה' וללמד להם המעשה אשר יעשו, היינו דיני הגעלה וביעור חמץ ואפיית המצה ושאר הלכות פסח וכן בשבת שובה לדרוש לפנייהם הלכות יוה"כ וחג הסוכות לבד מה שדורש מענין התשובה, ולא כמו שנוהגין עכשיו, שאם יהיה הדרשה רק בפלפול או דרוש בעלמא אין יוצאין בזה ידי חובתן.

²⁶ ועיין בה"ל שם ד"ה שואלין שבר"ן פ"ק דפסחים ופ"ק דמגילה אמר דמה שאמר שואלין היינו דבזה הזמן אם באו ב' תלמידים ואחד שאל בהלכות פסח נזקקין לו קודם שהוא בכלל שואל כענין אבל אין חיובא ללמוד ל' יום קודם ה"פ רק בפסח גופא, והכיח שם מדברי הראשונים שחלקו עליו ומצוה על כל אחד ללמוד בעצמו גם כן.

²⁷ מ"ב שם ב

²⁸ רש"י בכמה מקומות ותוספות בפרק קמא דמגילה דף ד' והרוקח, וכן הוכיחו המגן אברהם והגר"א מבכורות דף נ"ה, וכן הוכיח היר אפרים מירושלמי מפורש פרק ג' דשקלים, ומכל מקום משמע מכמה אחרונים דלענין יום טוב הוא רק מצד מנהגא, (עיין בחק יעקב ואלוה רבה ופרי מגדים), אכן בביאור הגר"א וכן בפרק ח ובמור קציעה משמע דיום טוב הוא כפסח, עיין שם, וכן משמע ברוקח. שעה"צ שם ב

²⁹ מ"ב שם ב

³⁰ שאם חל בערב פסח אז צריך להקדים בשבת הקודם

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

ובדורות הללו שאין החכם שונה לתלמידיו הלכות (לפי שהכל כתוב בספר), מצוה על כל אחד ואחד שילמוד הלכות הרגל קודם הרגל עד שיהיה בקי בהם וידע המעשה אשר יעשה³¹.

וכן משה רבנו עליו³² השלום תיקן להם לישראל שיהיה כל חכם העיר דורש לבני עירו בכל רגל בענינו של יום נס הנעשה בו ביום כגון בפסח ביציאת מצרים ובעצרת במתן תורה ובחג בהיקף ענני כבוד וגם כן ידרוש לעם בכל רגל הלכות הצריכות לבו ביום שיודיע להם האסור והמותר בו ביום הלכות פסח בפסח והלכות עצרת בעצרת והלכות חג בחג אף על פי שדרש להם הלכות הרגל שלשים יום לפניו.

ועכשיו אין נוהגין לדרוש הלכות בחג עצמו (לפי שהכל כתוב בספר) אלא דורשין באגדה מענינו של יום.

ה. דפסלי אפילו בדוקין שבעין

כל כהן שיש³³ בו מום קבוע לא יכנס למקדש מן המזבח ולפנים, דהיינו בין המזבח לאולם, וכן על המזבח עצמו לא יעלה³⁴, ואם עבד במקדש³⁵ פסל, וחילל עבודה, ולוקה, אף על העבודה, וכן בעל מום³⁶ עובר שעבד³⁷ כגון בעל גרב שהוא מין שחין או ילפת³⁸ פסל, ולוקה, ואין בעלי מומין שעבדו במיתה אלא במלקות בלבד.

³¹ כל זה משו"ע הגר"ז תכט

³² שם ד

³³ רמב"ם ביאת המקדש פ"ו ה"א ומשנה למלך שם

³⁴ משנה למלך שם שעובר משום לאו דאך אל הפרוכת לא יבוא (ל"ת סט) ועיי"ש שהביא שדעת במגילת אסתר שלא נאסר משום לאו זה אלא רק כ"ב אמה שבין האולם והמזבח ובמזבח עצמו לא נאסר אבל מספר המצוות ל"ת סט שכתב "שהזהיר כהן בעל מום מהכנס להיכל בכלל. רוצה לומר המזבח ובין האולם והמזבח והאולם וההיכל" משמע שאף המזבח עצמו בכלל לאו זה

³⁵ ועיין זבחים מז ע"א שמוזהר גם שלא לעבוד בבמה ולכאורה גם שם מחלל עבודה

³⁶ רמב"ם ביאת המקדש פ"ו ה"ב

³⁷ אבל על הכניסה לחוד אינו חייב (צפנת פענח תניינא עמ' 48)

³⁸ ואע"ג שאלו משכחת ליה שיהיו מום קבוע כגון גרב יבש וחוזית המצרית עכ"פ מדרבי בספרי את אלו ע"כ ריבה שאינם קבועים שהריח בקבוע אין שום חידוש (אבהא"ז איסורי מזבח פ"א ה"ה)

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

וכן בקרבנות כל המקדיש בהמה שיש בה מום לגבי המזבח עובר בלא תעשה ולוקה על הקדשו, וכן השוחט³⁹ בעל מום לשם קרבן⁴⁰ לוקה, וכן כהן הזורק⁴¹ דם בעלי מומין על המזבח לוקה⁴² וכן כהן המקטיר⁴³ כזית⁴⁴ מאימורי בעלי מומין או איברי עולה על המזבח לוקה.

³⁹ ודוקא השוחט אבל הבעלים אם אחר שחט אינו לוקה (ערוה"ש העתיד איסורי מזבח סי' נ סעי' יד) ועיין מש"כ בזה ל"ת צג

⁴⁰ עיין בחי' הגרי"ז תמורה ז ע"א דהא דמבואר ברמב"ם דבשחיטה לוקה דוקא אם שוחט לשם קרבן משום דבשחיטה אם אינו שוחט לשם קרבן אינו עושה כלום דמותר לו לשחוט דחולין בעזרה אינו אלא מדרבנן, ולא שייך האיסור דשוחט בעל מום אלא דוקא בשוחט בעל מום לשם קרבן, אבל בזורק ומקטיר כיון דזורק על המזבח בהקטרה א"כ זהו האיסור דזורק ומקטיר בעל מום ואפילו אינו לשם קרבן, וכן עיין באור שמח איסורי מזבח כאן ה"ד שפירש במה שכתב הרמב"ם "השוחט בעל מום לשם קרבן" דהקדיש בעל מום ושחטו לוקה על ההקדש ועל השחיטה, לכן כיון שהקדישו כשהוא בעל מום לא חלה קדושה עליה והרי הוא חולין גמורים ואם שוחטו סתם הוא שוחט חולין בעזרה, ולא שייך כלל לחייבו משום שוחט בעל מום אם לא בפירוש ששוחטו לשם קרבן וע"ז לוקה, ובקדושין (דף נ"ז) מרבה אין לי אלא תמימים כו' מניין לרבות בעלי מומין כו' הרי דצריך קרא לרבות בשוחט חולין בעל מום בעזרה, וע"כ בשוחטו סתם לא לשם קרבן ופשוט, ויעיין תמורה (דף ז ע"א) תוד"ה אלא בתם כו' לכן נראה להרמב"ם

⁴¹ ודוקא כהן הזורק אבל הבעלים אינו לוקה ואפילו למ"ד שכהנים שלוחי דידן נינהו הא אין שליח לדבר עבירה ולמאי דקיי"ל דשלוחי דרחמנא נינהו ואפילו לתוס' יומא יט ע"א שיכול להיות שגם שלוחי דידן וגם שלוחי דרחמנא נינהו ודאי אין הבעלים לוקה ואפילו אם הכהן היה שוגג והבעלים מזידיים שלרוב הפוסקים בשוגג יש שליח לדבר עבירה כמבואר בחו"מ סי' קפב (ועיי"ש בערוה"ש סעי' י) עכ"פ כיון שגם שלוחי דרחמנא נינהו אין כל השליחות לבעלים ואינו לוקה אמנם עכ"פ ודאי עוברים הבעלים משום לפני עור לא תתן מכשול (ל"ת רצט) ואפילו אם הכהן מזיד עכ"פ הבעלים הוה מסייע ידי עוברי עבירה (ערוה"ש העתיד איסורי מזבח סי' נ סעי' יד)

⁴² ואפילו התרו בו רק במתנה רביעית דחטאת זורק שלוש ראשונות בשוגג לוקה ואע"ג דארבע מתנות בחטאת אינן מעכבות ואם נתן מתנה אחת כיפר כמבואר בזבחים ל"ו ע"ב, מ"מ חייב דלענין חוץ וזרות לילה וכלי שרת וקרן ואצבע הרי הן כתחילתן, עיין ברש"י שם. נראה דכמו דלענין זרות הוי עבודה הוא הדין לכל ענינים הוי עבודה, עיין שם ל"ח ע"ב מנחת חינוך שם אות ו

⁴³ ודוקא המקטיר אבל הבעלים אינו לוקה אמנם עכ"פ ודאי עוברים הבעלים משום לפני עור לא תתן מכשול (ל"ת רצט) ואפילו אם הכהן מזיד עכ"פ הבעלים הוה מסייע ידי עוברי עבירה (ערוה"ש העתיד איסורי מזבח סי' נ סעי' יד) ועיין מש"כ בזה ל"ת צג

⁴⁴ כמבואר ברמב"ם בפ"ה מאיסורי המזבח ה"ב, (ובפי"ד מפסולי המוקדשין ה"י) דאין הקטרה פחותה מכזית, ועיין במנחות נח ע"א גבי כל שאור וכו'. ואני מסופק אם הוא דוקא בכזית בבת אחת או אפילו בזה אחר זה, וכדי אכילת פרס לא שייך הכא. ועיין בזבחים לא ע"ב נראה דבאכילת גבוה אפילו ביותר מכדי אכילת פרס מצטרף, (מנחת חינוך שם) ועיין תמורה דף ז ע"ב איתמר המעלה אברי בעלי מומין לגבי מזבח אמר רבא עובר משום בל תקטירו כולו ומשום בל תקטירו מקצתו (אביי אמר) אין לוקין על לאו שבכללות וכיון דקיי"ל שאין לוקין אלאו שבכללות אם הקטיר כולו אינו לוקה כיון שכולל בזה גם לאו דמקצתו אבל אם אחד הקטיר מקצתו ואחד הקטיר כולו זה לוקה משום כולו וזה לוקה משום מקצתו כיון שהם לאוים מחולקים כ"כ בליקומי הלכות שם ועיי"ש בעין משפט אות ל שהביא שדעת רש"י דכולו היינו איברי עולה ומקצתו הוא רק הקטרת אימורים אבל דעת הרמב"ם שכולו היינו כל האימורים ומקצתו היינו מקצת האימורין

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | וובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

כל המומין⁴⁵ הפוסלין בבהנים מאה וארבעים, והמומין הפוסלים באדם ובבהמה חמשים.

מתוך אלו שמונה בעין⁴⁶, והשביעי שבהם מי שהיתה נקודה לבנה בתוך השחור וזהו דק האמור בתורה והוא שתהיה צפה על גבי השחור, אבל אם לא היתה צפה או שהיתה משוקעת בשחור אינו מום, וכן אם היתה נקודה שחורה בתוך הלבן אפילו צפה אינו מום שאין מומים בלבן, השמיני היתה נקודה שחורה שוקעת בתוך השחור אף זה נקרא דק, אבל אם היתה צפה הואיל והיא שחורה בשחור אינו מום.

ו. דאמר טריפה אינה יולדת

טריפה בבעלי חיים⁴⁷ שאסרתה תורה באכילה – וכן לכמה דינים בקדשים ובמצוות ועוד – היא בעל חיים שיש באחד מאבריו מכה שסופה להמית אותו,

סימנים נתנו חכמים לטריפה, שאם חסרה אחד מכולם, חזקתה שאינה טריפה, והם: שאינה חיה יותר מזמן מסויים ושאינה יולדת.

לפיכך להלכה ספק טריפה⁴⁸ נקיבה שילדה מותרת⁴⁹, אבל ודאי טריפה, אין לידה סימן להכשירה⁵⁰, שבשם⁵¹ שישנן מיעוט טריפות מסוימות שחיות, כך ישנן מיעוט טריפות שיולדות.

⁴⁵ שם ביאת המקדש פ"ח הי"ז

⁴⁶ רמב"ם שם ה"ה

⁴⁷ רמב"ם מאכ"א פ"ד הי"א

⁴⁸ רמב"ם שחיטה פי"א ה"א, ע מוש"ע יו"ד נו יח

⁴⁹ אולם אין לידה סימן כשרות אלא כשנתעברה לאחר שאירע בה ספק הטריפות, אבל נתעברה ואחר כך נטרפה, יכולה היא ללדת ולד של קיימא

⁵⁰ רי"ו נט"ו ח"ה אות יז סוף ח"א, וכ"מ ברמב"ם שם.

⁵¹ פלתי סי' מ ס"ק ג; כת"ס חולין פ' אלו טריפות אות קצו ובתשובותיו יו"ד סי' כט. ועי' כנה"ג סי' נו הגה"ט אות מו ותבו"ש סי' ל ס"ק ח ופלתי סוס"י נו ופמ"ג סוף פתיחה להל' טריפות

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

הלכות הדף היומי

מסכת עבודה זרה

כשם שלידה סימן כשרות היא בבהמה כך הטלת ביצים סימן כשרות היא בעוף⁵², ונקיבת העוף שנולד בה ספק טריפות, אם טענה ביצים והטילתן, הרי זו כשירה, ואף אם לא נולדו הביצים מזכר, אלא נתחממה מהארץ – ספנא מארעא – הרי זה סימן שאינה טריפה⁵³.

⁵² רמב"ם שחיטה פי"א ה"א, ועי' שו"ע יו"ד נו יח

⁵³ הג' מהרש"ל לשערי דורא סי' עג, הובא בדמשק אליעזר (לובלין ת"ו) חולין שם והסכים, ובעצי ברושים סי' לא ובשערי בינה לש"ד שם. ועי' ראב"ן חולין סי' רסג. ועי' במגיד מראשית סי' ב ובעצי ברושים שם, שכ"מ מגמ' חולין שם. ועי"ש במהרש"ל ובפמ"ג סי' נו שפ"ד ס"ק מח ובמגיד מראשית שם, שאע"פ שבש"ד שם הזכיר שבאו מזכר, (וכ"ה בסה"ת סי' כז ובסימניו בריש הספר סי' ל ובחגמ"ר חולין ריש פ"ח), לאו בדוקא, ועי"ש במהרש"ל שכ"ד כל הפוסקים, ועי' שערי בינה שם, שכוונתו שכ"מ מסתימת הפוסקים, ועי' דברי שאול יו"ד סי' נו סי"ח. ועי' בס' דעת תורה סי' נו ס"ק מג ובקו"א, שדן לאסור, ע"פ ל' הראשונים הנ"ל.

תרומות והנצחות | בנק הדואר ח"ן 22887389 | ובטל' 0548027748

להצטרפות להלכות הדף היומי להלכה למעשה

<https://chat.whatsapp.com/DLl17K9ciPjB873YPB8kBu>

